

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2017/18/1

Tárgynév:	Kvantitatív kutatósmódszertan
Tárgykód:	GEND23
Tárgyfelelős neve:	Kövér-Van Til Ágnes
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy (5)
Tárgy heti óraszám:	0/2/0

Oktatás célja:

A kurzus célja, hogy bevezetést nyújtson a diákok számára a társadalomtudományok kvantitatív kutatósmódszertani paradigmáján belül zajló kutatásokba. Fő cél, hogy bemutassa, milyen különböző kutatási kérdések és kutatási problémák vizsgálatához nyújtanak (és mikhez nem nyújtanak) segítséget a komplex, többváltozós adatelemzési eljárások. A félév elején a (társadalomtudományi) kutatásról, a módszer és a módszertan közötti különbségekről, a feminista kutatások jellemzőiről, a feminista ismeretelméleti és episztemológiai kereten belül helyezzük el a feminista empirizmust és azon belül a kvantitatív feminista kutatási hagyományokat és módszertant, majd a konkrét módszereket és eszközöket.

Ezt követően térünk rá a gyakorlati kérdésekre. Arra, hogy milyen makrostatisztikai mutatók állnak a rendelkezésünkre, ha globális generegyenlőtlenségi mutatókat keresünk, ezek hogyan, milyen módon jönnek létre, milyen indikátorokat alkalmaznak, és ennek milyen következményei vannak az alkalmazhatóságukra tekintettel. Ezzel együtt a diákok betekintést nyerhetnek abba, hogy a KSH, az EUROSTAT és az egyéb főbb nemzetközi és hazai adatforrásokból hogyan és milyen típusú makrostatisztikai adatok gyűjthetőek, ezek hogyan és mire használhatóak.

A kurzus során többféle kompetenciát fejlesztünk: az adatok gyűjtésének különféle módozatai mellett megismerkedünk azok sajátos korlátaival is. Az adatok vizuális megjelenítését, a különféle stratégiákat, valamint a gyakran elkövetett hibákat is megbeszéljük. A kurzus során olyan fogalmakat és kutatási stratégiákat, eszközöket is átbeszélünk, amellyel a diákok a különféle tanulmányokban találkozhatnak, a cél az, hogy olyan tudással vértessük fel őket, amely alapján képesek megérteni, hogy mi volt a vizsgálatás fő kérdése és hogyan kaptak rá a kutatók választ, milyen körre általánosíthatóak (ha egyáltalán általánosíthatóak) az eredmények.

Tantárgy tartalma:

- 1) Társadalomtudományi kutatások módszertana: paradigma, módszertan, módszer
- 2) Feminista kutatások, feminista episztemológia, ismeretelmélet és tudományfilozófia
- 3) A kvantitatív és a kvalitatív kutatósmódszertani paradigma közti viták a társadalmi nemek tanulmánya területén
- 4) Makroindexek elmélete és kritikái
- 5) A nemek egyenlőségének mérésére használt főbb makroindexek: Global Gender Gap Index, EIGE Gender Equality Index
- 6) Hazai és nemzetközi makrostatisztikai adatok és forrásai: EUROSTAT, KSH, VÁTI TEIR
- 7) A survey típusú kérdőíves kutatások alapjai
- 8) Hogyan mérhető a nem?
- 9) Adatok vizuális ábrázolása: alapelvek, típusok, típushibák, dinamikus online ábrázolás a Tableau segítségével
- 10) Adatelemzés és ábrázolás egyszerűen az Excelben
- 11) Ismerkedés az SPSS-szel
- 12) Az interszekcionalitás elmélete és gyakorlata az adatelemzések fényében

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2017/18/1

Számonkérési és értékelési rendszere:

A kurzus gyakorlati, látogatása a HKR vonatkozó szabályai alapján kötelező, összesen 4 alkalomról lehet hiányozni.

A félévet többféle módon is lehet sikeresen zárni, annak fényében, hogy kinek milyen típusú előtanulmányai vannak kvantitatív kutatómódszertani területeken.

Azok, akik „haladók”: az elmúlt 4 évből válasszanak egy tetszőleges, survey típusú kutatást (ESS, ISSP, Eurobarometer stb.), melynek az adatbázisa szabadon hozzáférhető, és egy előzetesen megbeszélte kutatósi kérdést vizsgálhatnak rajta.

Azok, akik még „kezdők”, egy tetszőlegesen kiválasztott hazai településről és annak környezetéről készítenek egy statisztikai leírást, fókuszban a nemek helyzetére az adott településen és a statisztikákból kiolvasható viszonyokra. (A teljesítés ezen eleme összekapcsolható a K kvalitatív kutatómódszertan órával.)

A 8. órára mindenkinek egy kutatósi tervet kell leadnia, amiben ismerteti a dolgozatának tervezett tartalmát és felépítését. A tervet a Coospace-en meghirdetett feladathoz kell határidőre feltölteni. A félévvégi dolgozat konkrét követelményeiről a diákok a félév során részletes leírást kapnak.

Kötelező irodalom:

Beneria, Lourdes és Inaki Permanyer. 2010. The Measurement of Socio-economic Gender Inequality Revisited. *Development and Change* 41(3): 375-399.

Dijkstra, Geske. 2006. Towards a Fresh Start in Measuring Gender Equality: A Contribution to the Debate. *Journal of Human Development* 7(2): 275-283.

EIGE. 2013. *Gender Equality Index Report*. Vilnius: EIGE. Letöltés helye: <http://eige.europa.eu/apps/gei/content/Gender-Equality-Index-Report.pdf> Utolsó megtekintés időpontja: 2014. szeptember 1.

Kovács Ágnes (i.n.): *Feminista tudománykritika, ismeretelmélet és tudományfilozófia*. OTDK dolgozat. http://hps.elte.hu/tdk/dogak/kovacs_doga.pdf

Harnois, Catherine E. 2011. *Feminist Measures in Survey Research*. New York: SAGE.

Hirway, Indira és Darshini Mahadevia. 1996. Critique of Gender Development Index. Towards an Alternative. *Economic and Political Weekly* 31(43): 87-96.

Magliozzi, Devon et al. 2016. Scaling Up. Representing Gender Diversity in Survey Research. *Socius: Sociological Research for a Dynamic World* (2)
<http://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2378023116664352>

Merry, Sally Engle. 2016. *The Seductions of Quantification. Measuring Human Rights, Gender Violence, and*

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2017/18/1

Kötelező irodalom:

Sex Trafficking. The University of Chicago Press.

Plantenga, Janneke et al. 2009. Towards a European Union Gender Equality Index. *Journal of European Social Policy* 19(1): 19-33.

Reinharz, Shulamit. 1992. Feminist Survey Research and Other Statistical Research Formats. In *Feminist Methods in Social Research*. New York – Oxford: Oxford University Press. 76-94.

Rudas Tamás. 2006. *Közvélemény-kutatás*. Budapest: Corvina.

http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/2011_0001_656_kozvelemeny_kutatas/2011_0001_656_kozvelemeny_kutatas.pdf

Spierings, Niels. 2012. The inclusion of quantitative techniques and diversity in the mainstream of feminist research. *European Journal of Women's Studies* 19(3): 331-347.

Székelyi Mária – Barna Ildikó. 2002. *Túlélőkészlet az SPSS-hez*. Budapest: Typotex.

van Staveren, Irene. 2012. To Measure is to Know? A Comparative Analysis of Gender Indices. *Review of Social Economy* 71(3): 339-372.

Westbrook, Laurel – Aliya Saperstein. 2015. New Categories Are Not Enough: Rethinking the Measurement of Sex and Gender in Social Surveys. *Gender & Society* 29(4): 534-560.

https://www.researchgate.net/profile/Aliya_Saperstein/publication/281761192_New_Categories_Are_Not_Enough/links/566eed4408ae4bef406104e9.pdf

Westmarland, Nicole. 2001. The Quantitative/Qualitative Debate and Feminist Research: A Subjective View of Objectivity. *Forum: Qualitative Social Research* 2(1). <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/974/2124> Similarly

Egyéb ajánlott, a kurzus témájához kapcsolódó irodalom:

Borbély Szilvia. 2011. Nők és férfiak béregyenlősége Magyarországon. Nagy Ildikó és Pongrácz Tiborné (szerk.) *Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. 2011*. Budapest: TÁRKI – Nemzeti Erőforrás Minisztérium. 113-131.

Cotter, David, Joan M. Hermsen és Reeve Vanneman. 2011. The End of the Gender Revolution? Gender Role Attitudes from 1977 to 2008. *American Journal of Sociology* 117(1): 259-289.

Cukrowska, Ewa és Lovász Anna. 2014. *Are children driving the gender wage gap? Comparative evidence from Poland and Hungary*. Budapest Working Papers on the Labour Market. BWP – 2014/4. Budapest: Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences - Department of Human Resources, Corvinus University of Budapest. Letöltés helye: <http://www.econ.core.hu/file/download/bwp/bwp1404.pdf> Utolsó megtekintés időpontja: 2014. július 20.

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2017/18/1

Kötelező irodalom:

Fodor Éva. 2001. A szegénység elnöiesedése hat volt államszocialista országban. *Szociológiai Szemle* 11(4): 96-113.

Fodor Éva és Balogh Anikó. 2010. Back to the kitchen? Gender role attitudes in 13 East European countries. *Journal of Family Research* 22(3): 289-307.

Fodor Éva és Nagy Beáta. 2014. A gazdasági válság hatásai a férfiak és nők munkaerő-piaci helyzetére Kelet-Közép-Európában. *Szociológiai Szemle* 25(3): 2-22. http://real.mtak.hu/37496/1/nagy_fodor.pdf

Frey Mária. 2011. Nők és férfiak a munkaerőpiacon, különös tekintettel a válságkezelés hatásaira. In Nagy Ildikó és Pongrácz Tiborné (szerk.) *Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről. 2011.* Budapest: TÁRKI – Nemzeti Erőforrás Minisztérium. 17-48.

Gregor Anikó. 2013. Vissza, de hova? Kisgyermekes nők visszatérési esélyei a magyar munkaerőpiacra. In Szívós Péter – Tóth István György (szerk.) *Egyenlőtlenség és polarizálódás a magyar társadalomban. TÁRKI Monitor jelentések 2012.* Budapest: TÁRKI. 106-110. Letöltés helye: http://www.tarki.hu/hu/research/hm/monitor2012_teljes.pdf Utolsó megtekintés időpontja: 2014. augusztus 23.

KSH. 2016. Nők és férfiak Magyarországon 2015. Budapest: KSH.

Lovász Anna. 2008. *Competition and the Gender Wage Gap: New Evidence from Linked Employer-Employee Data in Hungary, 1986-2003.* Budapest Working Papers On The Labour Market BWP – 2008/4. Budapest: Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences - Department of Human Resources, Corvinus University of Budapest. Letöltés helye: <http://vmek.oszk.hu/06300/06301/06301.pdf> Utolsó megtekintés időpontja: 2014. augusztus 1.

Lovász Anna. 2013. Jobbak a nők esélyei a közszférában? A nők és férfiak bérei közti különbség és a foglalkozási szegregáció vizsgálata a köz- és magánszférában. *Közgazdasági Szemle* 60. 2013. július-augusztus. 814-836. Letöltés helye: http://real.mtak.hu/6415/1/Kszemle_CIKK_1400.pdf Utolsó megtekintés időpontja: 2014. augusztus 5.

Spéder Zsolt. 2011. Ellentmondó elvárások között... Családi férfiszerepek, apaképek a mai Magyarországon. In Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné (szerk.) *Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről 2011.* Budapest: TÁRKI – Nemzeti Erőforrás Minisztérium. 207-228.